

Etiske prinsipper for gestaltterapeuter tilsluttet NGF

Sist revidert 9.2.2007 for å samsvare med EAGT og EAP

Forord

Hensikt

Disse prinsippene er utformet i den hensikt at de skal

- Tjene som støtte for gestaltterapeuter i forhold til etiske spørsmål
- Beskytte klienter mot uhensiktsmessig og/eller skadelig intervensjon
- Anvise normer for etisk og faglig forsvarlig samspill mellom gestaltterapeuter og eventuelt annet personell
- Skape og opprettholde tillit til gestaltterapi

Prinsippene er bindende for alle medlemmer av NGF. NGF har en prosedyre for å undersøke og ta stilling til klager på medlemmers praksis. De etiske prinsippene vil være grunnlaget for vurdering av klagen. Det vil tas hensyn til de etiske dilemmaene som kan ha oppstått, og de prioriteringene medlemmet har gjort under den etiske beslutningsprosessen.

Verdigrunnlag

Gestaltterapi er en retning innen humanistisk psykoterapi. Verdigrunnlaget er holisme og eksistensialisme. Teorien bygger på gestaltpsykologien, og den terapeutiske metoden er fenomenologisk. En grunnleggende ide i gestaltterapi er at hvert menneske, innenfor de begrensninger livet gir, selv er ansvarlig for sine valg og handlinger.

Karakteristiske trekk ved gestaltterapi

Terapiformen er opplevelsesorientert, prosessorientert og eksperimentell. Gestaltterapeuten tror ikke på å presse fram forandringer og vil fokusere på å møte klienten på hans/hennes premisser, uten å tolke og dømme. Det legges vekt på at klienten blir bevisstgjort på egne følelser, reaksjoner og handlinger slik at han/hun tydeligere kan erkjenne og se seg selv og sine valg. Denne bevisstgjøringen skapes gjennom samtale, eksperimenter og rollespill.

Gestaltterapi bygger på forholdet mellom terapeut og klient. Gestaltterapeuten er til stede for klienten i et psykologisk felt og drar nytte av de muligheter som finnes i dette feltet. Et av de viktigste redskapene i gestaltterapi er derfor terapeuten selv. Terapeuten er ikke objektiv eller nøytral, men er selv villig til å gå klienten i møte i et jeg - du forhold.

Etiske prinsipper

1. Gestaltterapeutens oppgave

Gestaltterapeutens oppgave er å fremme menneskelig vekst, enten dette skjer i terapi, veiledning eller undervisning, individuelt eller i gruppesammenheng.

2. Gestaltterapeutens kompetanse

Gestaltterapeuten innretter sin virksomhet i henhold til norsk lov. Terapeuten plikter selv å sette seg inn i hvilke regler, lover og forskrifter som gjelder for sin virksomhet.

Gestaltterapeuten påtar seg kun oppdrag han/hun vet, eller bør vite at han/hun har den nødvendige kompetansen for, jfr. Lov om alternativ behandling av sykdom mv. Hvis gestaltterapeuten likevel i løpet av den terapeutiske prosessen innser sine begrensninger, henviser han/hun klienten til en annen profesjonell, eller etablerer et samarbeid med en annen/andre profesjonell(e). Dette innebærer en ny avtale (kontrakt) med klienten. Hvis gestaltterapeuten velger å fortsette med klienten, krever dette at han/hun sørger for å bedre sin kompetanse, for eksempel gjennom ekstra veiledning.

Gestaltterapeuten skal være fysisk og psykisk skikket til å utøve sin virksomhet.

Gestaltterapeuten søker individual terapi i de tilfeller hvor hun/han selv opplever personlige kriser, utbrenthet og/eller vanskeligheter med å sette grenser for intimitet og overgrep i utøvelse av sin terapeutiske virksomhet.

Gestaltterapeuten markedsfører seg ikke på måter som er egnet til å villed, jfr. Lov om alternativ behandling av sykdom mv. §8, samt Forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom mv.

For å opprettholde og styrke terapeutstandens faglige og etiske nivå sørger den enkelte gestaltterapeut for å få nødvendig praksis, veiledning og oppfølging. Praktiserende gestaltterapeuter skal regelmessig ta opp sitt arbeid med en kvalifisert veileder, fortrinnsvis en som er godkjent av NGF.

Av hensyn til klientene, skal gestaltterapeuten sørge for å utvide og vedlikeholde sin profesjonelle og personlige kompetanse. Gestaltterapeuten skal være åpen for den faglige utvikling innenfor gestaltterapi og psykoterapeutisk forskning og praksis.

3. Taushetsplikt

Gestaltterapeuten opptrer lojalt i forhold til klienten og overholder taushetsplikten. Taushetsplikten gjelder også i forbindelse med veiledning. Behandling av personopplysninger skal skje i samsvar med Lov om personopplysninger med tilhørende forskrift. Lov og forskrift omhandler blant annet innhenting av klienters samtykke, klienters rettigheter, forbud mot innsamling av unødvendige opplysninger, behandlerens meldeplikt til Datatilsynet, informasjonssikkerhet og oppbevaring av personopplysninger.

Opplysninger som terapeuten får ellers i sin virksomhet, behandles med diskresjon, også når dette ikke direkte omfattes av hans/hennes taushetsplikt. Personer som for øvrig er tilknyttet eller involvert i terapeuten sin virksomhet, pålegges de samme krav om taushetsplikt, jfr. Lov om personopplysninger med tilhørende forskrift.

Når gestaltterapeuten opptrer som gruppeleder, sørger han/hun for at gruppemedlemmene forplikter seg til å ivareta taushet om det som skjer i gruppen.

Uten hinder i taushetsplikten skal gestaltterapeuten av eget tiltak gi opplysninger til barnevernstjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet, eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt. Meldeplikten gjelder også i forbindelse med

offentlige myndigheters innhenting av opplysninger i en sak, jfr. Lov om barnevernstjenester § 4-10, § 4-11, § 4.12.

Bare klienten kan gi samtykke til at opplysninger undergitt taushet kan gis til andre. Men i ekstreme situasjoner der klienten kan representere en vesentlig fare for seg selv eller andre, må klienten bli gjort oppmerksom på at taushetsplikten kan bli brutt, jfr. Lov om personopplysninger, Lov om sosiale tjenester § 6-2a (gravide og rusmiddelmisbruk) og Lov om spesialisthelsetjenesten (tvangsinnleggelse).

Når gestaltterapeuten ønsker å bruke informasjon og stoff fra sitt klientarbeid til undervisning eller forskning knyttet til et bestemt kasus, innhentes klientens samtykke, og anonymitet ivaretas. Ved opptak av klienter på lyd- eller videobånd kreves klientens skriftlige samtykke. For mindreårige kreves skriftlig samtykke fra foresatte/verge.

4. Forholdet til klienten

Gestaltterapeuten behandler klienten med respekt og omtanke. Dette gjelder blant annet i forhold til klientens livssyn, ivaretagelse av vedkommendes integritet og selvbestemmelsesrett.

Gestaltterapeuten lager en klar avtale med sin klient (sted og klokkeslett, timepris, avbestilling, ferier). Terapeuten redegjør også for sin taushetsplikt og dokumentasjonspraksis, samt klienters klagerett over behandlers yrkesfaglige adferd, herunder redegjørelse for prosedyre for eventuell klage, jfr. NGFs vedtekter §9 d-f.

Gestaltterapeuten er personlig ansvarlig for å følge opp sin del av avtalen (kontrakten) han/hun har inngått med klienten(e).

Gestaltterapeuten erkjenner at doble relasjoner med klienter (for eksempel terapeut/venn, terapeut/nabo, terapeut/kollega, terapeut/hovedlærer, terapeut/partner, terapeut/slektning) kan forringe den profesjonelle dømmekraften, og vil derfor søke å unngå slike relasjoner. Dersom det er umulig å unngå en slik dobbel relasjon, er det viktig at terapeuten tar forholdet opp til jevnlig veiledning.

Gestaltterapeuten vurderer saken nøye før han/hun inngår en terapeutisk relasjon med en klients partner eller nære familie.

Gestaltterapeuten skal ikke misbruke sin stilling ved å utnytte klientens tillit. Ingen form for utnyttelse av klienten skal forekomme, verken økonomisk, seksuelt, emosjonelt, religiøst, eller på andre måter. Gestaltterapeuten erkjenner det ansvaret han/hun fortsatt har for relasjonen til en klient etter at det profesjonelle oppdraget formelt er avsluttet.

Gestaltterapeuten har et personlig ansvar for hva hun/han sier og gjør under en behandling.

5. Kollegiale forpliktelser

Kollegialt samarbeid baseres på gjensidig respekt og tillit. Hvis en gestaltterapeut finner at en kollega handler i strid med NGFs Etiske Prinsipper for gestaltterapeuter tilsluttet NGF, gjør han/hun kollegaen oppmerksom på dette.

Dersom dialogen ikke fører frem, fremmes saken i form av en klage for NGFs styre.

Dersom en gestaltterapeut finner at en kollega har misbrukt sin stilling som terapeut, jf. pkt 4, 4. ledd, skal saken fremmes i form av en klage for NGFs styre.

I tvilstilfeller kan partene kontakte Faglig etisk råd for å drøfte sakens alvor.

Tvister mellom terapeuter tilknyttet foreningen søkes løst i minnelighet. Lar dette seg ikke gjøre, fremmes saken for NGFs styre, som eventuelt oversender saken til Meglerutvalget, jf. NGFs vedtekter § 9 d, som omhandler saksgang i klagesaker.

Lovhenvisninger:

Lov om alternativ behandling av sykdom mv. LOV-2003-06-27-64

Lov om personopplysninger med tilhørende forskrift LOV-2000-04-14-31

Lov om sosiale tjenester § 6-2a (gravide og rusmiddelmisbruk) LOV-1991-12-13-81

Lov om spesialisthelsetjenesten (tvangsinnleggelse) LOV-1999-07-02-61

Lov om barnevernstjenester § 4-10, § 4-11, § 4.12. LOV-1992-07-17-100

Oversikt over gjeldende lovverk finnes blant annet på følgende nettside: www.lovdata.no

Andre henvisninger:

Forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom mv.

Saborg 2005 "Hva vedtekter bør inneholde"

EAGT Code of Ethics B.1.5.

EAGT Code of Ethics B.1.7.